

vergadering laat het aan de hoofdofficieren over om te bepalen welke officier van justitie in zijn arrondissement dit soort zaken behandelt: bijv. de rayon-officier of de kinderofficier. De laatste zal vaak betrokken zijn bij civielrechtelijke aspecten in deze categorie zaken. Indien wordt besloten de kinderen bij de ouders te laten zullen immers de registers van de burgerlijke stand moeten worden gerectificeerd, bijv. in de gevallen dat de ouders het kind ten onrechte als hun eigen wettig kind hebben aangegeven. De gewone adoptieprocedure zal dan alsnog in gang moeten worden gezet. De hoofdofficieren wordt verzocht indien zij met dit soort zaken worden geconfronteerd, zich te wenden tot

10.2.e

2. nvt (tot en met einde weergave (p.4-6)

3.

AAN ~~MINISTERIE VAN JUSTITIE~~ / SECRETARIS-GENERAAL

DATUM 10 december 1981

* d.t.v. Secretaris-Generaal

10.2.e

NUMMER U-81-425

VAN Secretaris PG-vergadering

AANT. BIJLAGEN

15/2 RUBRICERING

ONDERWERP: Actiepunten PG-vergadering van 9 december j.l.

Behoort bij concept aan

marge voor aantekeningen

nvt

De PG-vergadering van 9 december j.l. leverde de volgende actiepunten op.

1. De aanwijzing van 10.2.e als landelijk coördinator voor het OM-beleid inzake de illegaal geïmporteerde kinderen zal ik opnemen in de weergave. 11.1

11.1

Zijn voorstellen komen trouwens toch nog in de PG-vergadering.

2. nvt

3.

4.

5.

6.

7.

* Doorhalen wat niet van toepassing is

Datum van ontvangst

Afdoening - verwijzing - dossier

11 DEC. 1981

nvt

nvt

8.

9.

10.

11.

10.2.e

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal op woensdag 13 januari 1982 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de secretaris-generaal, de procureurs-generaal te 's-Hertogenbosch, Amsterdam en Leeuwarden, voor het ressort Arnhem mr. 10.2.e, voor het ressort Den Haag mr. 10.2.e, de directeur-generaal en de secretaris.

1. Opening.

nvt

2.

nvt

secr.

Spreek voor

2b. Opmerkingen naar aanleiding van de notulen.

(ad blz. 1, illegale import van buitenlandse kinderen)
PG-Amsterdam deelt mee dat 10.2.e bezig is met
een inventarisatie van het aantal gevallen. Bij de be-
trokken ouders is in zoverre enige rust en daarmee be-
reidheid tot medewerking ontstaan, dat het kind uit
10.1.d dat voorlopig was toevertrouwd aan de raad
voor de kindbescherming, door de Kantonrechter
desgevraagd weer in het gezin is geplaatst
waar het uit was weggehaald. Het onderzoek vindt voort-
gang. Of alle feiten boven tafel zullen komen is niet

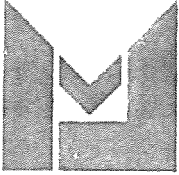
zeker.

10.2.e, 11.1

PG-Amsterdam ?

Hand note

nvt tot en met einde notulen (p.4-27)

Ministerie van Justitie
Schedeldoekshaven 100 's-Gravenhage

Aan de leden van de vergadering van
procureurs-generaal

Uw brief

Onderwerp

Illegale adoptie buitenlandse
kinderen

Ons kenmerk secretariaat vergadering van
Datum procureurs-generaal, U-82-167
14 april 1982
Doorkiesnummer

Ter bespreking in een van de komende vergaderingen van procureurs-generaal zend ik u hierbij een ambtsbericht van 5 april 1982 van 10.2.e belast met de coördinatie van het beleid inzake de illegale adoptie van buitenlandse kinderen. Het onderwerp kwam eerder ter sprake in de vergadering van 9 december 1981 (zie blz. 1 e.v.).

De secretaris van de vergadering van
procureurs-generaal

10.2.e

bijlage(n)

Postadres: Postbus 20301 2500 EH 's-Gravenhage tel.: 070-707911

Verzoeken slechts één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording de datum en het kenmerk te vermelden.

heer hoofd van de afdeling kinderbescherming
heer hoofd van de hoofdafdeling privaatrecht
heer hoofd van de hoofdafdeling staats- en
strafrecht
secretaris PG-vergadering

14 APR 1952

U-92-168

Illegale adoptie buitenlandse kinderen

Hierbij zend ik u te over kommandering een afdtsbericht van 7 april 1952 van 10.2.e belast met de coördinatie van het strafrechtelijk beleid inzake de illegale adoptie van buitenlandse kinderen. Het onderwerp kwam ter sprake in een van de komende vergaderingen van procureurs-generaal. Indien u ten behoeve van de bespreking in de PG-vergadering nog een nota wilt afdrukken, betref van de procureurs-generaal te zijk aan de voorzitter van de PG-vergadering, te verzoeken ik u om te laten weten, opzakt ik deuren bij de afdeling Perceel te houden.

XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

14 april 1982

36

U-82-106

secretaris PB-vergadering

Illegale adoptie Braziliaanse baby's

Hierbij zend ik u te uwer kennisgeving een subbe-
richt van 3 april 1982 van 10.2.e
coördinerend officier van justitie inzake illegale
adoptie van buitenlandse kinderen. Kopie van het
subbericht zend ik toe aan de hoofden van de
directie Kinderbescherming en hoofdafdelingen
privaatrecht en staats- en strafrecht. Ik stel mij
voor het onderwerp te plaatsen op de agenda van
een van de komende vergaderingen van procureurs-
generaal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aan 10.2.e

arrondissementsofficier van justitie
 Paleis van Justitie
 Amsterdam

secretariaat verandering van
 procureur-generaal, U-82-183

Illegale invoer Braziliaanse
 kinderen

20 APR 1982

Onlangs ontving ik uw eerdere bericht over boven genoemd onderwerp. Ik zoudt het toe zien de naam van de 12-jarige jongen bij bespreking in een van de laatste vergaderingen, alsmede aan de hoofden van de gerechtelijke hoofddivisie, van de hoofdafdeling strafrecht en de hoofddivisie strafrecht en strafrecht. Het hoofd van de hoofddivisie strafrecht wilt nu weten dat een exemplaar van de Braziliaanse versie van de Portugese taal van de rijkinspectie van de bewakingstrafrecht is toegezonden aan de dienst jeugdzaken van het arrondissement justitie te Amsterdam.

Het hoofd van de hoofddivisie strafrecht gaf mij verder als achtergrondinformatie over de situatie van de Braziliaanse stukken over 10.1.d, 10.2.e. Het is te over informatie hierbij toe.

De secretaris van de vergadering van
 procureur-generaal

10.2.e

's-Gravenhage, 4 mei 1982

SECRETARIS-GENERAAL
VAN HET
MINISTERIE VAN JUSTITIE

Agenda voor de vergadering van procureurs-generaal op woensdag
12 mei 1982 op het ministerie van justitie.

1. Opening.

nvt

3. Ingekomen stukken

nvt

- b. Brief van 5 april 1982, nr. AZ-D-5717-1981, van 10.2.e
overillegale adoptie buitenlandse kinderen (aangeboden bij brief van
14 april 1982, nr. U-82-167).

nvt

14.00 uur

De voorzitter van de vergadering van
procureurs-generaal

10.2.e

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal op
woensdag 12 mei 1982 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de secretaris-generaal, de procureurs-generaal
te Arnhem, 's-Hertogenbosch, Amsterdam en 's-
Gravenhage, voor het ressort Leeuwarden
 10.2.e de directeur-generaal en de secretaris.
Voor een deel van de vergadering vervangt 10.2.e
de secretaris.

nvt

nvt

sec

(illegale adoptie van buitenlandse kinderen)

De vergadering beschikt over een ambtsbericht van 5 april 1982 van 10.2.e arrondissementsofficier van justitie 1^e klasse te Amsterdam, belast met de coördinatie van de opsporing en vervolging van illegale adoptie van buitenlandse kinderen (zie ook notulen van 9 december 1981, blz. 1 e.v.). Het ambtsbericht is een tussentijdse rapportage over de moeizame voortgang van het politieonderzoek.

11.1

11.1

De vergadering wacht nadere informatie van de coördinerend officier af.

PG-A'dam

PG-Amsterdam zal de inhoud van het besprokene overbrengen aan de coördinerend officier.

nvt

een pleegkind in de zin van de Pleegkinderenwet zodra bekend is dat het om een niet uit het huwelijk geboren kind gaat. Aan een buitenlandse geboorte-akte komt niet dezelfde bewijskracht toe als aan een geboorte-akte opgesteld door de Nederlandse ambtenaar van de Burgerlijke Stand, op welke akten art. 26 lid 1 en art. 207 Boek 1 B.W. betrekking hebben. Ik herinner u in dit verband aan de uitspraak van de president van de rechtbank te Haarlem d.d. 22 oktober 1981, vermeld in het 1^e Info-bulletin (pag. 8 en in het bijzonder pag. 9).

Aan het in de Pleegkinderenwet gestelde criterium dat er een redelijk vermoeden moet zijn van misstanden is naar mijn oordeel voldaan omdat het gaat om een illegale plaatsing.

Ook in deze gevallen acht ik het gewenst te voorkomen dat een illegale handelwijze leidt tot voorrang. Hiervoor stelde ik reeds dat geen gezinsonderzoek dient te worden ingesteld t.b.v. een kind waarvan wordt vermoed dat het een illegaal pleegkind met een valse geboorte-akte is. Zolang niet formeel is vastgesteld of dit kind de status van wettig kind houdt of van (eerste) adoptief pleegkind krijgt, dient evenmin een onderzoek t.b.v. de plaatsing van een volgend adoptiefkind te worden ingesteld. Evenmin kan daartoe een eventueel reeds afgegeven beginseltoestemming gebruikt worden, omdat nog niet vaststaat of deze reeds als gebruikt voor het eerste kind beschouwd dient te worden.

Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat het bezit van een beginseltoestemming niet maakt dat een kind waarvan erkend is dat het een illegaal pleegkind met een valse geboorte-akte is, beschouwd kan worden als legaal adoptiefkind.

Ik herinner u tenslotte aan het verzoek gedaan in mijn circulaire van 9 januari 1980 om mij op de hoogte te stellen van alle gevallen m.b.t. illegaal in Nederland verblijvende kinderen - hetzij ze zonder de vereiste papieren hetzij ze met valse papieren, i.c. een valse geboorte-akte zijn binnengekomen - die u bekend worden.

Dit houdt tevens in een verzoek om toezending van de namen die u van de rijksrecherche hebt doorgekregen in het kader van het onderzoek, zodat mij bekend is in welke BPK-zaken voorlopig geen rapport van u te verwachten is.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Directie
Kinderbescherming,
voor deze,

10.2.e

landelijk onderzoek betreffende
illegale adoptiepraktijken.

Amsterdam, september 1983.

rapport samengesteld door:

- 10.2.e

hoofd afdeling jeugdzaken rijkspolitie Amsterdam

- 10.2.e

plv. hoofd afdeling jeugdzaken rijkspolitie Amsterdam

Inleiding:

In samenwerking met de rijkspolitie [10.1.d] werd door de afdeling jeugdzaken van de rijkspolitie Amsterdam in september 1981 een onderzoek ingesteld in verband met vermoedelijk door een echtpaar uit [10.1.d] gepleegde verduistering van staat van een pasgeboren braziliaanse baby.

Het echtpaar begaf zich in augustus 1981 naar Brazilië en verkreeg aldaar uit een kliniek in [10.2.e] middels bemiddeling van derden een enkele dagen oude uit een onbekende braziliaanse vrouw geboren baby. Bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand te [10.2.e] gaf het echtpaar de baby aan als zijnde uit de vrouw van het echtpaar geboren. Met behulp van de officiële braziliaanse geboorte-akte verkreeg het echtpaar vervolgens van de braziliaanse autoriteiten een te name van "hun" baby gesteld paspoort en identiteitsbewijs, waarop de baby kon worden overgebracht naar Nederland.

In hun woonplaats in Nederland wilde het echtpaar de baby op laten nemen in het gemeentelijk persoonsregister, dit met behulp van de door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand te [10.2.e] in Brazilië opgemaakte geboorte-akte. De ambtenaar van het persoonsregister kreeg echter argwaan en informeerde de plaatselijke politie.

Genoemd onderzoek werd gerelateerd bij proces-verbaal [10.1.d] de dato 22 september 1981 en proces-verbaal [10.1.d] de dato 13 oktober 1981. Deze processen-verbaal werden ingezonden naar de Officier van Justitie te [10.1.d]

De informatie verkregen uit genoemd onderzoek deed het vermoeden ontstaan dat reeds eerder door nederlandse echtparen op illegale wijze baby's uit Zuid-Amerika -met name uit Brazilië- naar Nederland werden overgebracht en dat daarbij sprake zou zijn van bemiddeling/coördinatie, mogelijk tegen financiële vergoeding.

Besloten werd een landelijk onderzoek in te stellen. Onderzocht werd:

- a. de mogelijke verduistering van staat van naar Nederland overgebrachte en in Brazilië uit braziliaanse vrouwen geboren baby's
- b. in hoeverre daarbij sprake is geweest van coördinatie/bemiddeling, al dan niet tegen financiële vergoeding
- c. op welke schaal adoptie van buitenlandse kinderen op illegale wijze plaats vindt.

Wettelijke richtlijnen met betrekking tot interlandelijke adoptie:

De richtlijnen met betrekking tot opneming en toelating van buitenlandse adoptief-pleegkinderen zijn opgenomen in deel 2 van de Vreemdelingencirculaire B 18 van 1 februari 1983.

De Vreemdelingencirculaire B 18 verstaat onder buitenlandse adoptief-pleegkinderen; "die kinderen die met het oog op adoptie naar Nederland komen en voor wier opneming de aspirant-pleegouders aan speciale voorschriften moeten voldoen".

Ten behoeve van de opneming van een buitenlands adoptief-pleegkind dienen de aspirant-pleegouders in het bezit te zijn van een zogenaamde beginseltoestemming afgegeven door het Ministerie van Justitie. Een beginseltoestemming is een schriftelijke verklaring van geen bezwaar tegen opneming van een buitenlands adoptief-pleegkind. Aspirant-pleegouders die een buitenlands adoptief-pleegkind opnemen zonder in het bezit te zijn van een beginseltoestemming, maken zich in principe schuldig aan overtreding van artikel 442a van het Wetboek van Strafrecht.

Als vreemdelingen dienen buitenlandse adoptief-pleegkinderen te beschikken over een vergunning tot verblijf krachtens de Vreemdelingenwet. Daartoe dienen

deze kinderen door de aspirant-pleegouders -conform artikel 11 van de Vreemdelingenwet juncto artikel 66 van het Vreemdelingenbesluit- binnen acht dagen na aankomst in Nederland te worden aangemeld bij het hoofd van de plaatselijke politie in de gemeente van verblijf.

Tevens vallen buitenlandse adoptief-pleegkinderen onder de werking van de Pleegkinderenwet (wet van 21 december 1951, staatsblad 595). Ingevolge artikel 5 van deze wet is het hoofd van het pleeggezin verplicht van de opneming van een pleegkind binnen één week na opneming schriftelijk kennis te geven aan burgemeester en wethouders van de gemeente van verblijf.

Procedure met betrekking tot inschrijving in de gemeentelijke persoonsregisters en de registers van de Burgerlijke Stand:

Met betrekking tot een uiteenzetting aangaande de procedure tot opneming van buitenlandse adoptief-pleegkinderen in de gemeentelijke persoonsregisters c.q. de inschrijving van in het buitenland uit nederlandse ouders geboren kinderen in de registers van de Burgerlijke Stand, moge worden verwezen naar bijlage A.

Opzet van het landelijke onderzoek:

Voor wat betreft de civielrechtelijke aspecten van het landelijke onderzoek werd door de leiding van de afdeling jeugdzaken van de rijkspolitie Amsterdam overleg gepleegd met de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie. In een gesprek de dato 24 november 1981 werd door 10.2.e plaatsvervangend hoofd van deze Directie, de toezegging gedaan dat de op illegale wijze naar Nederland overgebrachte buitenlandse adoptief-pleegkinderen alsmede de kinderen ten opzichte waarvan in het buitenland verduistering van staat werd gepleegd door nederlandse echtparen, niet uit de nederlandse gezinnen zouden worden weggehaald, tenzij mocht blijken dat er sprake zou

zijn van "bedreiging met geestelijke en/of lichamelijke ondergang".

Met de Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e werd de wenselijkheid van landelijke coördinatie van het onderzoek besproken. Een en ander kwam aan de orde gedurende het landelijke overleg van de Procureurs-Generaal de dato 9 december 1981. De leden van dit overleg spraken zich uit voor coördinatie van opsporings-, vervolgings- en strafvorderingsbeleid, waarbij 10.2.e als coördinerend Officier van Justitie fungeert en de coördinatie voor wat betreft de opsporing bij de afdeling jeugdzaken van de rijkspolitie Amsterdam berust.

Het onderzoek richtte zich in eerste instantie op de uit Brazilië afkomstige kinderen omdat met betrekking tot dit land duidelijke aanwijzingen bestonden dat er in meerdere gevallen sprake zou zijn van verduistering van staat. Middels de Rijksinspectie voor de bevolkingsregisters te 's-Gravenhage en gemeentelijke persoonsregisters werd de voor het onderzoek benodigde informatie verkregen.

In overleg met 10.2.e werd besloten dat in beginsel alle nederlandsche echtparen met een in Brazilië geboren kind gehoord dienden te worden terzake vermoedelijke overtreding van de artikelen 236, 227 en 231 van het Wetboek van Strafrecht. Eveneens werd besloten gedurende het landelijke onderzoek geen gebruik te maken van dwangmiddelen ingevolge het Wetboek van Strafvordering.

In de periode van januari 1982 tot mei 1982 vonden door geheel Nederland de verhoren van de echtparen plaats. De verhoren werden afgenomen door een speciaal geformeerd team van zes rechercheurs. De echtparen werd, onder vermelding van de reden, verzocht aan het plaatselijk politiebureau te

verschijnen. Vóór de aanvang van het verhoor werden de echtparen in het bezit gesteld van een brief waarin de toezegging van de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie was opgenomen (zie bijlage B). Indien gewenst bestond de mogelijkheid tot de aanwezigheid van een advocaat gedurende het verhoor.

De verhoren van de echtparen werden gerelateerd bij processen-verbaal. Deze processen-verbaal zijn inmiddels met bijlagen in de vorm van copiën van geboorte-akten en dergelijke ingezonden naar de coördinerend Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e

Resultaten van het landelijke onderzoek:

- ad A Middels de Rijksinspectie voor de bevolkingsregisters en de gemeentelijke persoonsregisters konden 70 in Brazilië en 1 in Columbia geboren thans in 65 nederlandse gezinnen verblijvende kinderen worden opgespoord. Deze kinderen werden in Nederland opgenomen in de periode gelegen tussen februari 1976 en december 1981.
- Een van de 65 echtparen kon niet worden gehoord daar het zich inmiddels in het buitenland bleek te hebben gevestigd.
 - Betreffende 18 van de 71 kinderen bleek bij vonnis van een nederlandse rechter adoptie te zijn uitgesproken. In deze gevallen is volgens door de desbetreffende adoptief-ouders overlegde bescheiden sprake van adoptie naar braziliaans recht. Betrokken adoptief-ouders bleken allen in het bezit van een beginseltoestemming.
 - Betreffende 2 van de 71 kinderen bleek bij vonnis van een braziliaanse rechter adoptie te zijn uitgesproken, doch werd in Nederland vooralsnog geen adoptie aangevraagd, daar betrokken aspirant-adoptiefouders niet in het bezit waren van een beginseltoestemming.

- Met betrekking tot 7 van de 71 kinderen moet vooralsnog worden aangenomen dat het natuurlijke kinderen van de betrokken echtparen betreft.
- Met betrekking tot 43 (42 braziliaanse en 1 columbianaanse) van de 71 kinderen werd door de "ouders" verduistering van staat toegegeven. Overigens bleken daarbij 7 echtparen wel in het bezit te zijn van een beginseltoestemming en derhalve in principe de mogelijkheid te hebben tot legale adoptie van een buitenlands pleegkind. Betreffende 3 van de 43 kinderen ten opzichte waarvan verduistering van staat werd gepleegd, konden de "ouders" een door de natuurlijke moeder van het desbetreffende kind getekende afstandsverklaring overleggen.
- Aangaande 6 van de 43 kinderen ten opzichte waarvan verduistering van staat werd gepleegd deden de "ouders" bij terugkomst in Nederland de geboorte van "hun" kind eveneens opnemen in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente 's-Gravenhage.

Voor een schematisch overzicht van de resultaten van het onderzoek moge worden verwezen naar bijlage C.

ad B Vrijwel alle echtparen welke verduistering van staat hebben gepleegd, ontkennen gebruik te hebben gemaakt van bemiddeling tegen financiële vergoeding.

Verschillende echtparen geven wel toe dat zij door derden geattendeerd zijn op de mogelijkheid om op de reeds eerder omschreven wijze een baby uit Brazilië te krijgen en/of geholpen zijn bij het realiseren daarvan. Vrijwel geen van de echtparen wenst echter de namen te noemen van personen met wie zij in Nederland en/of Brazilië in contact zijn geweest.

Is uit de afzonderlijke verklaringen van de echtparen niet direct bemiddeling c.q. strafbare medeplichtigheid op grotere schaal af te leiden, uit de bescheiden die door de echtparen ter inzage werden afgegeven blijkt dat er wel parallellen bestaan tussen de verschillende gevallen, gezien de overeenkomende

namen van personen die in Brazilië als ambtenaar van de Burgerlijke Stand, kinderrechter, notaris, getuige, tolk of vertaalster zijn opgetreden. Opvallend is dat het merendeel van deze personen een nederlandse familienaam voert. Voor een overzicht van deze personen zij verwezen naar bijlage D.

In de televisie-aktualiteitenrubriek "Achter het Nieuws" werd op 22 februari 1982 aandacht besteed aan het landelijke onderzoek. O.a. werd een in Brazilië opgenomen interview uitgezonden met een nederlands sprekende braziliaanse juriste. De naam van deze juriste komt in het onderzoek meerdere malen naar voren als tolk, getuige en vertaalster. In het interview verklaarde de juriste dat zij verschillende malen buitenlandse echtparen behulpzaam was geweest bij het doen van aangifte van geboorte van een braziliaanse baby en het vervullen van andere formaliteiten, terwijl zij wist dat het geen natuurlijke kinderen van deze echtparen betrof. Volgens de presentator van het televisieprogramma zou in verband hiermede door de federale braziliaanse politie een onderzoek tegen de juriste worden ingesteld.

Op verdenking van medeplichtigheid aan het plegen van verduistering van staat kon de betreffende juriste op 14 februari 1983 in Nederland door leden van het onderzoeksteam worden aangehouden. De in Nederland geboren juriste bleek in het bezit van de 10.1.d, 10.2.e nationaliteit. Ten behoeve van het onderzoek werd de juriste door de Rechter-Commissaris te Amsterdam mevrouw mr. S.B.M. Voorhoeve in voorarrest geplaatst.

Gedurende de verhoren bekende de juriste tegen financiële vergoeding behulpzaam te zijn geweest bij het plegen van verduistering van staat ten opzichte van een 13-tal pasgeboren braziliaanse baby's. Zes van deze baby's werden door nederlandse echtparen overgebracht naar Nederland. De overige baby's werden door buitenlandse echtparen overgebracht naar West-Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten van Amerika.

Vrijwel alle baby's bleken afkomstig te zijn uit een braziliaanse kliniek en een braziliaans tehuis van het Leger des Heils.

De gedurende de verhoren van de juriste verkregen informatie werd middels Interpol Nederland doorgegeven aan de Interpol-afdelingen van West-Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten van Amerika.

ad C Teneinde meer informatie te verkrijgen met betrekking tot de mogelijke omvang van illegale adoptie van buitenlandse pleegkinderen werd -voor de jaren 1980 en 1981- nagegaan in hoeverre buiten Europa geboren kinderen, jonger dan 18 maanden, die in Nederland werden opgenomen in de gemeentelijke persoonsregister zonder dat tegelijkertijd óók de ouders werden opgenomen (derhalve mogelijk voor adoptie bestemde kinderen), in principe legaal geadopteerd konden worden dan wel op andere wijze legaal in Nederland aanwezig waren.

Volgens opgave van de Rijksinspectie voor de bevolkingsregisters kwamen in 1980 en 1981 in totaal 1821 kinderen als bovenvermeld Nederland binnen. Deze 1821 kinderen zijn afkomstig uit 39 niet-Europese landen en wonen thans verspreid over 502 nederlandse gemeenten.

De desbetreffende 502 nederlandse gemeenten werden aangeschreven teneinde vast te kunnen stellen wie (pleeg)ouders van de 1821 kinderen zijn. Vervolgens werd door de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie nagegaan of en, zo ja, wanneer aan deze (pleeg)ouders een beginseltoestemming werd afgegeven.

Ten aanzien van de overigen werd via de Directie Vreemdelingenzaken van het Ministerie van Justitie, de gemeentelijke persoonsregisters en de plaatselijke vreemdelingendiensten van de politie nagegaan of er sprake was van een andere legale reden van verblijf, bijvoorbeeld in het kader van de gezinshereniging. In de 100 gevallen die daarna overbleven is vermoedelijk sprake van illegale

praktijken. Ten aanzien van de uit Brazilië en Columbia afkomstige kinderen werd tevens onderzocht of er mogelijk sprake is van verduistering van staat. De resultaten van dit onderzoek werden -zoals vermeld- middels processen-verbaal ter kennis gebracht van de Officier van Justitie te Amsterdam.

Resultaten: —

- Uit de verkregen gegevens -zie bijlage E- blijkt het volgende. In 1980 en 1981 werden 1821 vanuit 39 niet-Europese landen afkomstige kinderen -jonger dan 18 maanden- opgenomen in de persoonsregisters van 502 nederlandse gemeenten, zonder gelijktijdige opneming van de ouders. Bij onderzoek bleken 1646 van deze 1821 kinderen niet te verblijven in het gezin van hun natuurlijke ouders dan wel familieleden. Derhalve mag verondersteld worden dat deze 1646 kinderen in de desbetreffende gezinnen werden opgenomen als buitenlands (adoptief)pleegkind.
- Ten aanzien van 100 van de 1646 kinderen (= ongeveer 6,2%) bestaat het vermoeden dat zij op illegale wijze vanuit het buitenland werden overgebracht naar Nederland.
 - Ten opzichte van 36 van deze 100 kinderen (35 braziliaanse en 1 columbiaanse) werd vermoedelijk door nederlandse echtparen verduistering van staat gepleegd.
 - Ten aanzien van de overige 64 van de 100 kinderen staat vast dat de betrokken echtparen ten tijde van de opneming van deze kinderen niet in het bezit waren van een beginseltoestemming tot opneming van een buitenlands pleegkind en derhalve niet aan de vereisten voldoen om (legaal) te kunnen adopteren.

Opmerking:

De mogelijkheid bestaat dat er meer buitenlandse kinderen op illegale wijze naar Nederland werden overgebracht, doch dat door de desbetreffende echtparen vooralsnog -in verband met mogelijke angst voor ontdekking- geen actie werd ondernomen deze kinderen te doen opnemen in de gemeentelijke persoonsregisters

Deze gevallen zijn derhalve niet op te sporen.

De resultaten van het onderzoek betreffende de 1821 kinderen dragen een indicatief karakter daar het onderzoeksteam uitsluitend kon beschikken over de registratiegegevens van de jaren 1980 en 1981 én in verband met tijdsduur en omvang van het onderzoek gekozen moest worden voor de (willekeurige) leeftijdsgrens van 18 maanden.

Bezoek aan west-duitse politie- en adoptieautoriteiten:

Op 10 november 1981 verscheen in een landelijk nederlands dagblad een artikel betreffende een aantal nederlandse bemiddelingsburo's die in West-Duitsland aspirant-pleegouders tegen aanzienlijke geldbedragen zouden hebben voorzien van pasgeboren baby's afkomstig uit niet-Europese landen. Tegen financiële vergoeding bemiddelen bij interlandelijke adoptie is in strijd met de west-duitse wetgeving. Volgens de west-duitse adoptieautoriteiten zouden de nederlandse bemiddelaars zich in de landen van herkomst schuldig maken aan illegale praktijken een en ander ter verkrijging van adoptiekinderen. De west-duitse adoptieautoriteiten constateerden een en ander nadat door gezondheidsinstanties alarm werd geslagen omdat bij meerdere -op illegale wijze middels nederlandse bemiddelaars binnengekomen- zuid-amerikaanse baby's besmettelijke tropische ziekten werden aangetroffen.

Naar aanleiding van de krantebericht werden door de Tweede Kamerleden Korte- Van Hemel en Cornelissen op 11 november 1981 vragen gesteld aan de toenmalige Minister van Justitie.

In opdracht van de Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e
voerden twee leden van het onderzoeksteam op 28 januari 1982 te Hamburg in West-Duitsland besprekingen met de politieautoriteiten van de stad Hamburg,

de inspectie van de bevolkingsregisters van de stad Hamburg en de adoptie-autoriteiten van de west-duitse deelstaten Bremen, Hamburg, Niedersachsen en Schlewig-Holstein. Met betrekking tot de inhoud en het verloop van deze besprekingen werd gerapporteerd aan 10.2.e eerdergenoemd.

Internationaal Interpol overleg:

Op verzoek van de leiding van het onderzoeksteam werd door het hoofd van Interpol Nederland het nederlandse onderzoek van het korps rijkspolitie betreffende illegale praktijken rondom interlandelijke adoptie, onder de aandacht gebracht gedurende het regionale Interpol overleg in april 1982 te Frankrijk en gedurende het internationaal Interpol overleg in oktober 1982 te Spanje.

Onderzoek betreffende illegale adoptiepraktijken in Peru:

Op 2- en 3 november 1982 verschenen in het peruaanse landelijke dagblad "El Comercio" berichten omtrent een peruaanse organisatie die op grote schaal pasgeboren peruaanse baby's zou hebben ontvoerd ten behoeve van europese echtparen. Een met name genoemde nederlandse vrouw zou deel hebben uitgemaakt van deze organisatie waarvan reeds meerdere leden (kinderrechtters en advocaten zouden zijn gearresteerd door de politie in Lima. De organisatie zou o.a. vertakkingen hebben naar Frankrijk en Nederland.

Op verzoek van Interpol Frankrijk en Interpol Peru werd door het nederlandse onderzoeksteam onderzoek verricht naar baby's welke mogelijk via genoemde organisatie naar Nederland werden overgebracht. In Nederland werden drie peruaanse kinderen aangetroffen, welke illegaal middels de meergenoemde organisatie Nederland binnenkwamen. Door het onderzoeksteam werd eveneens vastgesteld dat de in de peruaanse kranteberichten met name genoemde nederlandse vrouw -tegen wie door de peruaanse autoriteiten inmiddels een arrestatiebevel

is uitgevaardigd- thans woonachtig is in Nederland. Met betrekking tot dit onderzoek werd gerapporteerd aan 10.2.e eerdergenoemd.

Overige internationale contacten:

In het kader van informatie-uitwisseling werden door het nederlandse onderzoeksteam eveneens contacten onderhouden met Interpol-afdelingen in Thailand, Groot-Brittannië, Indonesië en Spanje betreffende aldaar lopende onderzoeken met betrekking tot illegale adoptiepraktijken.

Bijlagen: 5.

A

Procedure met betrekking tot opneming in het persoonsregister:

Ieder Nederlands gemeentebestuur is verplicht tot het bijhouden van een persoonsregister van de inwoners van de desbetreffende gemeente. Een persoonsregister bestaat uit een verzameling alfabetisch gerangschikte persoonskaarten. Op een persoonskaart (zie bijlage I) zijn in de vorm van geslachtsnaam, voornamen, geboortedatum en plaats, nationaliteit alsmede de geslachtsnaam, voornamen, geboortedatum en plaats van beide ouders, gegevens vermeld aangaande status en afstamming van betrokkene.

Een uittreksel uit het persoonsregister kan dienen tot wettig en overtuigend bewijs ter verkrijging van bijvoorbeeld een rijbewijs of paspoort. Tengevolge van de opneming in het persoonsregister ontstaan rechtsgevolgen in de vorm van bijvoorbeeld recht op kinderbijslag alsmede recht op onderwijs-, medische- en sociale voorzieningen.

Het toezicht op de juiste naleving van de bepalingen aangaande de bevolkingsboekhouding berust bij de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage.

Een ieder die zich vanuit het buitenland in Nederland vestigt, is op grond van artikel 3 van het Besluit Bevolkingsboekhouding verplicht zich binnen vijf dagen na binnenkomst op te laten nemen in het persoonsregister van de gemeente van vestiging. Voor wat betreft minderjarigen berust deze verplichting bij de wettelijk vertegenwoordigers.

Door het gemeentebestuur wordt -conform de bepalingen van het Besluit Bevolkingsboekhouding- van ieder verzoek tot opneming in het persoonsregister van een persoon die zich vanuit het buitenland in Nederland vestigt, een zogenaamde kennisgeving van opneming verzonden naar de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage. Hierop

A

onderzoekt de Rijksinspectie of de desbetreffende persoon reeds eerder in Nederland is opgenomen geweest in een gemeentelijk persoonsregister. Wanneer dit niet het geval blijkt, verleent de Rijksinspectie het desbetreffende gemeentebestuur toestemming tot het opmaken van een persoonskaart.

Opneming in het persoonsregister van in het buitenland uit Nederlandse ouders geboren baby's:

Het in de gemeente van vestiging opmaken van een persoonskaart van een in het buitenland uit Nederlandse ouders geboren baby, kan plaatsvinden op vertoon van een buiten Nederland overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgemaakte akte van geboorte. Op grond van artikel 6 van het Besluit Bevolkingsboekhouding kan de ambtenaar -ten behoeve van de opneming in het persoonsregister- de wettelijk vertegenwoordiger van de baby verplichten tot het laten opmaken van een beëdigde vertaling van de buitenlandse geboorte-akte.

Inschrijving buitenlandse geboorte-aktes:

Inschrijving van een buitenlandse geboorte-akte in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente van vestiging is echter niet mogelijk. Op grond van artikel 23 lid 1 van het Besluit Burgerlijke Stand (staatsblad 1969, 326) is de inschrijving van een buiten Nederland overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgemaakte akte van geboorte uitsluitend mogelijk in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente 's-Gravenhage. Deze inschrijving is echter niet wettelijk verplicht.

KORPS RIJKSPOLITIE

DISTRICT AMSTERDAM
RECHERCHEGROEP
COMMANDANT

B

AAN: Belanghebbenden.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

AMSTERDAM-C,
Sarphatistraat 110
Tel. (020) 22 63 22

4 december 1981.

60/'81

bijlagen: -

onderwerp: -

Momenteel wordt door de Rijkspolitie een onderzoek ingesteld in verband met het vermoeden dat er op grote schaal buitenlandse kinderen naar Nederland worden gehaald op een wijze die niet in overeenstemming is met de daarvoor geldende regels.

Uitgangspunt daarbij is dat duidelijkheid in deze kwestie dient te worden verkregen, maar dat dit niet ten koste mag gaan van de belangen van de betrokken kinderen. Met het oog daarop is door ons op 24 november j.l. overleg gepleegd met de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie.

In dit gesprek werd door 10.2.e, plv. hoofd van deze Directie, te kennen gegeven dat er geen sprake van zal zijn dat er kinderen uit gezinnen zullen worden weggehaald, tenzij blijkt -maar dat geldt voor ieder gezin in Nederland- dat de situatie in het gezin daartoe duidelijk aanleiding geeft en het in het belang van het kind zou zijn.

Deze informatie geven wij U ter voorkoming van onrust die mogelijk bij U zou kunnen ontstaan.

De coördinator van het onderzoek,

10.2.e

L E G A A L

	Aantal kinderen jonger dan 18 maanden		2 kinderen tegelijk ingeschreven (met dezelfde geb.datum)		2 kinderen tegelijk ingeschreven (met versch. geb.data)	
	1980	1981	1980	1981	1980	1981
Bangla Desh	3					
Bolivia	1					
Brazilië	12	7		1x		
Chili	13	10				1x
Nat. China	2					
Columbia	67	73		2x		
Dominicaanse Republiek		1				
Equador	2		1x			
Guatemala	3		1x			
Honduras		1				
Hong Kong		2				
India	71	112			1x	1x
Indonesië	427	356	8x	8x	1x	8x
Kenia	1					
Korea	66	112	1x	3x		1x
Libanon	17	6				
Mauritius	1	1				
Peru	29	12	1x			1x
Philippijnen	3					
Sri Lanka	57	77	3x	5x	1x	4x
Taiwan		1				
T o t a a l	775	771	15x	16x	3x	16x

E

I L L E G A A L

	Aantal gevallen van vermoedelijke verduistering van staat/ opneming kind <u>zonder</u> beginseltoestemming.		Aantal gevallen van vermoedelijke verduistering van staat/ opneming kind <u>met</u> beginseltoestemming.		Aantal kinderen dat werd opgenomen zonder beginse- toestemming, niet zijnde verduistering van staat.	
	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>
Brazilië	19	11	3	2		1
Chili					2	2
Columbia	1					3
Guatemala					2	1
India					5	1
Indonesië					13	8
Iran					1	
Korea					3	1
Liberia					1	
Lesotho						1
Mexico					1	
Nepal						3
Peru					4	2
Philippijnen					1	1
Sri Lanka					4	3
T O T A A L	20	11	3	2	37	27

E

KINDEREN OP BESTELLING ?

Door:

10.2.e

- hoofd afdeling jeugdzaken Rijkspolitie Amsterdam

10.2.e

- plaatsvervangend hoofd afdeling jeugdzaken Rijkspolitie Amsterdam

- lid Raad voor het Jeugdbeleid

Inleiding

Onlangs kwam het voorontwerp van wet houdende regelen inzake de opnemng van buitenlandse pleegkinderen gereed. In onderstaand artikel plaatsen auteurs, bij wie de leiding berustte van het landelijke onderzoek dat werd ingesteld naar illegale praktijken rond interlandelijke adoptie, kanttekeningen bij die bepalingen in het voorontwerp die van belang kunnen zijn voor een opsporingsinstantie. Tevens doen zij verslag van hun onderzoek.

Interlandelijke adoptie

Sinds de invoering van de mogelijkheid van adoptie in 1956 (1) werden t.m. 1980 ongeveer 23.000 pleegkinderen in Nederland geadopteerd (2). Gedurende deze periode heeft de adoptiewetgeving vele en soms ingrijpende wijzigingen ondergaan. Uit in tabel A vermelde cijfers (3) blijkt dat tot 1965 uitsluitend nederlandse pleegkinderen werden geadopteerd, doch dat het percentage adopties van buitenlandse pleegkinderen in de vijftien jaar daarna steeg van nog geen 9% (1965) tot ruim 78% (1980). Deze ontwikkeling leidde in 1967 tot de publikatie van de eerste richtlijnen voor de opnemng van buitenlandse adoptief-pleegkinderen (4).

De thans geldende richtlijnen m.b.t. opnemng en toelating van buitenlandse adoptief-pleegkinderen zijn opgenomen in deel 2 van de Vreemdelingencirculaire B 18 van 1 februari 1983. De Vreemdelingencirculaire B 18 verstaat onder buitenlandse adoptief-pleegkinderen; "die kinderen die met het oog op adoptie naar Nederland komen en voor wier opnemng de adspirant-pleegouders aan speciale voorschriften moeten voldoen".

Voorafgaand aan de opnemng van een buitenlands adoptief-pleegkind dienen de adspirant-pleegouders -welke in ieder geval moeten voldoen aan de algemene voorwaarden tot adoptie gesteld in artikel 228, boek I, Burgerlijk Wetboek- bij het Ministerie van Justitie een verzoek in tot afgifte van een beginseltoestemming (5). De Raad voor de Kinderbescherming stelt vervolgens een gezinsonderzoek in en adviseert de Minister van Justitie m.b.t. de afgifte. Na afgifte van de beginseltoestemming kunnen de adspirant-pleegouders -eventueel via een partikulier bemiddelingsburo- uit het buitenland een pleegkind naar Nederland laten overkomen.

Het gebruik maken van de diensten van een bemiddelingsburo is fakultatief. Momenteel zijn de ongeveer dertien nederlandse bemiddelingsburo's niet aan wettelijke richtlijnen m.b.t. hun bemiddelingsactiviteiten gebonden.

Na opneming van het buitenlandse pleegkind dienen de pleegouders het pleegkind minimaal één jaar te verzorgen en één der ouders tot voogd(es) benoemd te worden vóórdat het pleegkind naar nederlands recht geadopteerd kan worden.

Adspirant-pleegouders die een buitenlands adoptief-pleegkind beneden de leeftijd van zes maanden opnemen zonder de beschikking te hebben over een beginseltoestemming maken zich schuldig aan overtreding van artikel 442a van het Wetboek van Strafrecht. In dergelijke gevallen kan de Officier van Justitie o.g.v. artikel 241, lid 3, boek I, Burgerlijk Wetboek, het pleegkind uit het pleeggezin laten weghalen en vervolgens voorlopig toevertrouwen aan de Raad voor de Kinderbescherming.

M.n. de laatste jaren verschijnen regelmatig in binnen- en buitenlandse nieuwsbladen berichten m.b.t. vermeende illegale praktijken rond interlandelijke adoptie. Volgens deze berichten verkopen malafide bemiddelaars baby's afkomstig uit derde-wereld-landen tegen aanzienlijke geldbedragen aan aspirant-pleegouders die veelal niet via de legale weg kunnen adopteren, daar zij niet (meer) voldoen aan de wettelijke vereisten voor adoptie of (nog) niet de beschikking hebben over een beginseltoestemming.

Het uit winstbejag opzettelijk bevorderen van het illegaal opnemen van een buitenlands pleegkind beneden de leeftijd van zes maanden, is strafbaar gesteld middels artikel 151a van het Wetboek van Strafrecht.

Als vreemdelingen dienen buitenlandse adoptief-pleegkinderen te beschikken over een vergunning tot verblijf krachtens de Vreemdelingenwet (6). Daartoe dienen deze pleegkinderen door de aspirant-pleegouders -conform artikel 11 van de Vreemdelingenwet juncto artikel 66 van het Vreemdelingenbesluit- binnen acht dagen na aankomst in Nederland te worden aangemeld bij het hoofd van de plaatselijke politie in de gemeente van verblijf.

Tevens vallen buitenlandse adoptief-pleegkinderen onder de werking van de Pleegkinderenwet (7). Ingevolge artikel 5 van deze wet is het hoofd van het pleeggezin verplicht van de opneming van een pleegkind binnen één week na opneming schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester en wethouders van de gemeente van verblijf. Tenslotte zijn de pleegouders o.g.v. artikel 3 van het Besluit Bevolkingsboekhouding (8) verplicht het pleegkind -binnen vijf dagen na opneming- op te laten nemen in het persoonsregister van de gemeente van vestiging. Indien een in het buitenland

geadopteerd pleegkind een vergunning tot verblijf in Nederland krijgt, mag het pleegkind -in afwachting van de adoptie naar nederlands recht- onder de familienaam van de pleegvader worden opgenomen in het gemeentelijk persoonsregister (9).

Reeds in de nota "Praktische gang van zaken rond adoptie en adoptievoorbereiding" (10) -op 9 mei 1980 aan de Tweede Kamer aangeboden- werden door de toenmalige Staatssecretaris van Justitie mevr. mr. E.A. Haars voorzieningen tegen illegale opnemng van buitenlandse pleegkinderen aangekondigd.

De interlandelijke adoptie kwam in 1982 opnieuw in opspraak t.g.v. perspublicaties betreffende het landelijke onderzoek van het Korps Rijkspolitie naar illegale praktijken rond interlandelijke adoptie. Op dit onderzoek komen we later in dit artikel terug. -

De Raad voor het Jeugdbeleid (11) attendeerde in haar rapporten van mei 1982 (12) en mei 1983 (13) de Minister van Justitie op illegale praktijken rond interlandelijk adoptie. De Raad doet middels 30 aanbevelingen de Minister van Justitie voorstellen tot o.a. verbetering c.q. kanalisering van activiteiten van partikulier bemiddeling buro's en bestrijding van malafide praktijken. Onderstaand volgt ter toelichting een passage uit het rapport (12) van de Raad voor het Jeugdbeleid;

"arme landen hebben grondstoffen, die zij door gebrek aan kapitaal, infrastructuur e technologische kennis niet voldoende zelf kunnen exploiteren. Zij hebben een overvloed aan goedkope arbeidskrachten, terwijl er voor deze arbeidskrachten geen werk is en zij slechts in beperkte mate gebruikt kunnen worden t.b.v. kapitaalkrachtige westerse markten of t.b.v. die landen (niet alleen westerse) die gebrek hebben aan goedkope arbeiders. Naast grondstoffen "exporteren" zij dan ook arbeidskrachten (gastarbeiders geheten) in grote getale. Door die export vloeit eveneens een deel van het geld dat de rijke landen in overvloed hebben toe aan de thuislanden van die gastarbeiders. De arme landen hebben ook een overvloed aan kinderen, voor wie zij niet altijd voldoende voeding en zorg kunnen opbrengen, kinderen van welke er een aantal vertrekt om in de rijke landen die voeding en zorg deelachtig te worden. Zou men het vertrek van die kinderen wellicht ook als "export" mogen aanmerken? De vergelijking gaat, op het eerste gezicht, niet op. Het levert geen deviezen op, al is het wellicht voor enkelen een lonend bedrijf gebleken. Het geeft hooguit een kleine verlichting t.a.v. het probleem van de ontoereikende kinderzorg in die lande. Of dreigt er, evenals er een wereldgrondstoffen- en arbeidsmarkt bestaat, een wereldwijde kindermarkt te ontstaan? Dreigt het "jonge buitenlandse kind" uit arme landen een marktartikel te worden, waarbij met voorbijgaan aan de oorzaken die tot de situatie van die kinderen hebben bijgedragen, slechts tegemoet tegekomen wordt aan een stijgende vraag waarvoor het aanbod als het ware gereed ligt?

Een cynische, welhaast ongepaste vraag, zeker t.a.v. diegenen die, gedreven door humanitaire motieven, die kinderen deelgenoot willen maken van de eigen verworven welvaart en hen de zorg willen geven, die het land van herkomst niet beschikbaar heeft.

Ter verbetering van de economische positie van de arme landen is een wijdverbreid hulpverleningsapparaat gegroeid. Ontwikkelingshulp kan men opvatten als een poging het eerder genoemde scheve evenwicht enigszins te herstellen. Ook adoptie van buitenlandse kinderen wordt in de publieke opinie en op politiek nivo als hulpverlening opgevat. Niettemin is enig eigenbelang aan het verlenen van ontwikkelingshulp niet vreemd. Zolang zowel arme als rijke landen er beter van worden hoeft dat eigenbelang niet veroordeeld te worden, al mag men opnieuw een vraagteken zetten bij de evenwichtige verdeling van dat beter worden. Anders wordt het echter als het eigenbelang de overhand krijgt en de counterpart-landen er niet beter van worden. Dat gebeurt soms, helaas, bij de ontwikkelingshulp. Dat dreigt ook te gebeuren als kinderen uit die landen marktartikelen worden.

Er is in arme landen een groot overschot aan kinderen voor wie dáár geen plaats meer is, maar in rijke landen wel. Er groeit een systeem, waarbij bemiddeling tussen vraag en aanbod ontstaat; bonafide bemiddeling uit zuiver humanitaire motieven opgezet, maar ook malafide bemiddeling waarbij andere motieven, zoals hebzucht en winstbejag de boventoon voeren en waarbij sluip- en smokkelwegen ontstaan. Zo kunnen zuigelingen, naar wie de vraag het grootste is, een verkoopbaar produkt worden, zo kunnen kinderen koopwaar worden. Het kan gebeuren dat moeders ter bevalling opgenomen worden in kraamklinieken die soms als toeleveringsbedrijven aan een buitenlandse markt functioneren. waarbij alle controle op verantwoorde afstandsprocedures ontbreekt of omzeild wordt. De moeders komen dan in een onontkoombare dwangpositie waarin zij, mogelijk ongewild, soms zelfs onwetend, hun pasgeboren kind moeten afstaan.

Illegale praktijken waarvan adspirant-pleegouders gebruik menen te moeten maken, worden hen meestal aangeboden of gemakkelijk gemaakt door bemiddelaars, die soms van hun bemiddeling een kommercieel beroep gemaakt hebben, onder de presentatie van humanitaire bedoelingen. Bij malafide bemiddeling spelen twee, niet geheel van elkaar onafhankelijke zaken: het kind-als-marktartikel en het feit dat die bemiddeling véél geld kost, vaak véél meer dan legale bemiddeling. Het is moeilijk uit te maken of een letterlijk kostbaar kind ook aan hogere verwachtingen moet voldoen dan een kind dat "minder duur gekocht" is. De kans dat dat het geval is, is echter niet uit te sluiten. Daarom zou bij het kostenaspect van de malafide bemiddeling tenminste een vraagteken moeten worden gezet als een mogelijke schadelijke invloed op de ontwikkeling van het betrokken kind. Eveneens kan men zich afvragen wat de druk van het "illegaal" zijn van het kind, de angst voor ontdekking en de onzeker-

heden die daarop volgen voor invloed zullen hebben op de adoptiefrelatie ouders-kinderen en op de ontwikkeling van de basisveiligheid.

Alles wat hierboven geschreven is klinkt tamelijk somber. Dat betekent echter niet dat "illegale" adoptiefkinderen voor het leven getekend zijn, of per se ongelukkige zullen worden dan andere adoptiefkinderen. Veel hangt af van de geborgenheid en openheid die het gezin kan opbouwen en bieden en van de wijze waarop de adoptiefouders met hun kind(eren) en met de adoptie als gegeven in hun situatie omgaan. Wat echter hiermee aangetoond wil zijn is, dat sommige van de bedoelde praktijken een extra belasting voor het adoptiefgezin kunnen zijn en daarvoor aan een optimale ontplooiing van het kind afbreuk kunnen doen".

Landelijk onderzoek van het Korps Rijkspolitie

In september 1981 werd door de afdeling jeugdzaken van de Rijkspolitie Amsterdam een onderzoek ingesteld i.v.m. de vermoedelijk door een nederlands echtpaar gepleegde verduistering van staat (14) van een pasgeboren braziliaanse baby. Het echtpaar begaf zich in augustus 1981 naar Brazilië en verkreeg aldaar uit een plaatselijke kliniek middels bemiddeling van derden een enkele dagen oude, uit een braziliaanse vrouw geboren, baby. Bij de plaatselijke ambtenaar van de Burgerlijke Stand gaf het echtpaar de baby aan als zijnde uit de vrouw van het echtpaar geboren M.b.v. de officiële braziliaanse geboorte-akte verkreeg het echtpaar vervolgens van de braziliaanse autoriteiten een t.n.v. "hun" baby gesteld paspoort en identiteitsbewijs, waarop de baby kon worden overgebracht naar Nederland. In hun woonplaats in Nederland wilde het echtpaar de baby op laten nemen in het gemeentelijk persoonsregister, dit m.b.v. de door de braziliaanse ambtenaar van de Burgerlijke Stand opgemaakte geboorte-akte. De ambtenaar van het persoonsregister kreeg echter argwaan en informeerde de plaatselijke politie, waarop een onderzoek werd ingesteld.

De informatie verkregen uit dit onderzoek deed het vermoeden ontstaan dat reeds eerder door nederlandse echtparen op illegale wijze baby's uit Zuid-Amerika -met name uit Brazilië- naar Nederland werden overgebracht en dat daarbij sprake zou zijn van bemiddeling/coördinatie, mogelijk tegen financiële vergoeding. Op grond hiervan werd overwogen een landelijk onderzoek in te stellen. Mede met het oog op de onrust die mogelijk bij betrokken (pleeg)ouders door een dergelijk onderzoek teweeg zou worden gebracht, werd voor wat betreft de civielrechtelijke aspecten van het onderzoek vooraf overleg gepleegd met de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie. Toegezegd werd dat op illegale wijze naar Nederland overgebrachte buitenlandse kinderen, niet uit de nederlandse gezinnen zouden worden weggehaald, tenzij dit duidelijk in het belang van het kind zou zijn, m.a.w. wanneer er sprake zou zijn van "bedreiging met geestelijke en/of lichamelijke ondergang".

Met het Openbaar Ministerie werd de wenselijkheid van landelijke coördinatie van het onderzoek besproken. Uiteindelijk spraken de leden van het landelijk overleg

van de Procureurs-Generaal zich uit voor coördinatie van opsporings-, vervolgings- en strafvorderingsbeleid. Besloten werd dat voor deze coördinatie zorg zou worden gedragen door de Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e en de afdeling jeugdzaken van de Rijkspolitie Amsterdam.

Onderzocht werd:

- a. de mogelijke verduistering van staat van naar Nederland overgebrachte in Brazilië uit braziliaanse vrouwen geboren baby's;
- b. in hoeverre daarbij sprake is geweest van coördinatie/bemiddeling, al dan niet tegen financiële vergoeding;
- c. op welke schaal buitenlandse adoptief-pleegkinderen illegaal naar Nederland worden overgebracht.

In overleg met 10.2.e werd besloten dat in beginsel alle in Nederland woonachtige nederlandse echtparen met een in Brazilië geboren kind gehoord dienden te worden terzake vermoedelijke overtreding van de artikelen 236 (14), 227 (15) en 231 (16) van het Wetboek van Strafrecht. Eveneens werd besloten gedurende het landelijke onderzoek geen gebruik te maken van dwangmiddelen ingevolge het Wetboek van Strafvordering.

In de periode van januari 1982 tot mei 1982 vonden door geheel Nederland de verhoren van de echtparen plaats. De verhoren werden afgenomen door een speciaal geformeerd team van zes rechercheurs. De echtparen werd, onder vermelding van de reden, verzocht aan het plaatselijke politiebureau te verschijnen. Vóór de aanvang van het verhoor werden de echtparen in het bezit gesteld van een brief waarin de toezegging van de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie m.b.t. het niet uit de gezinnen weghalen van de illegaal naar Nederland overgebrachte pleegkinderen, was opgenomen. Indien gewenst bestond de mogelijkheid tot de aanwezigheid van een advocaat gedurende het verhoor.

ad a Het onderzoek richtte zich in eerste instantie op de uit Brazilië afkomstige kinderen omdat m.b.t. dit land duidelijke aanwijzingen bestonden dat er in meerdere gevallen sprake zou zijn van verduistering van staat.

Middels de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage (17) en de gemeentelijke persoonsregisters konden 70 in Brazilië geboren thans in 64 nederlandse gezinnen verblijvende kinderen worden opgespoord. Deze 70 kinderen -opgenomen in Nederland gedurende de periode gelegen tussen februari 1976 en december 1981- werden opgespoord d.m.v. steekproeven in de registers van genoemde instanties. De resultaten van dit onderzoek dragen derhalve een indikatief karakter!

- Een van de 64 echtparen kon niet worden gehoord daar het zich inmiddels in het buitenland bleek te hebben gevestigd.
- M.b.t. 18 van de 70 kinderen bleek bij vonnis van een nederlandse rechter adoptie

te zijn uitgesproken. In deze gevallen was volgens door de betreffende adoptiefouders overgelegde bescheiden tevens sprake van adoptie naar braziliaans recht. Betrokken adoptiefouders beschikten over een beginseltoestemming.

- M.b.t. 2 van de 70 kinderen bleek bij vonnis van een braziliaanse rechter adoptie te zijn uitgesproken, doch werd in Nederland vooralsnog geen adoptie aangevraagd, daar betrokken adspirant-adoptiefouders niet beschikken over een beginseltoestemming
- M.b.t. 7 van de 70 kinderen moet vooralsnog worden aangenomen dat het biologische kinderen van de betrokken echtparen betreft.
- M.b.t. 42 van de 70 kinderen werd door de "ouders" verduistering van staat toegegeven. Overigens bleken daarbij 7 echtparen wel de beschikking te hebben over een beginseltoestemming en derhalve in principe de mogelijkheid te hebben tot legale adoptie van een buitenlands adoptief-pleegkind. Betreffende 3 van de 42 kinderen ten opzichte waarvan verduistering van staat werd gepleegd, konden de "ouders" een door de natuurlijke moeder van het desbetreffende kind getekende afstandsverklaring overleggen.

De verhoren van de echtparen werden gerelateerd bij processen-verbaal, welke werden ingezonden naar 10.2.e

ad b Vrijwel alle echtparen welke verduistering van staat hebben gepleegd, ontkennen daarbij gebruik te hebben gemaakt van bemiddeling tegen financiële vergoeding. Verschillende echtparen gaven wel toe dat zij door derden geattendeerd zijn op de mogelijkheid om op de reeds eerder omschreven wijze een baby uit Brazilië te krijgen en/of geholpen zijn bij het realiseren daarvan. Vrijwel geen van de echtparen wenst echter de namen te noemen van personen met wie zij in Nederland en/of Brazilië in contact zijn geweest.

Is uit de afzonderlijke verklaringen van de echtparen niet direkt bemiddeling c.q. strafbare medeplichtigheid op grotere schaal af te leiden, uit de bescheiden die door de echtparen ter inzage werden afgegeven blijkt dat er wel parallellen bestaan tussen de verschillende gevallen, gezien de overeenkomende namen van personen die in Brazilië als ambtenaar van de Burgerlijke Stand, kinderrechter, notaris, getuige, tolk en vertaler zijn opgetreden. Opvallend detail daarbij is, dat een aantal van deze personen een nederlandse familienaam voeren.

In de televisie-aktualiteitenrubriek "Achter het Nieuws" werd op 22 februari 1982 aandacht besteed aan het landelijke onderzoek. O.a. werd een in Brazilië opgenomen interview uitgezonden met een nederlands sprekende braziliaanse juriste. De naam van deze braziliaanse komt in het onderzoek meer malen naar voren als tolk, getuige en vertaalster. In het interview verklaarde de vrouw dat zij de afgelopen jaren verschillende malen buitenlandse echtparen behulpzaam was geweest bij het doen van aangifte van geboorte van een braziliaanse baby en het vervullen van andere formali-

teiten, terwijl zij wist dat het geen biologische kinderen van deze echtparen betrof. Op verdenking van medeplichtigheid aan het plegen van verduistering van staat kon de betreffende juriste op 14 februari 1983 in Nederland door leden van het onderzoeksteam worden aangehouden. De in Nederland geboren juriste bleek in het bezit van de 10.1.d nationaliteit. T.b.v. het onderzoek werd de vrouw door de Rechter-Commissaris te Amsterdam in voorarrest geplaatst.

Gedurende de verhoren gaf de juriste toe tegen financiële vergoeding in Brazilië behulpzaam te zijn geweest bij het plegen van verduistering van staat van een dertiental pasgeboren braziliaanse baby's. Zes van deze baby's werden door nederlandse echtparen overgebracht naar Nederland. De overige baby's werden door buitenlandse echtparen overgebracht naar West-Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten van Amerika.

ad c Teneinde meer informatie te verkrijgen m.b.t. de mogelijke omvang van het illegaal -d.w.z. in elk geval zonder beginseltoestemming- naar Nederland overbrengen van buitenlandse adoptief-pleegkinderen werd -voor de jaren 1980 en 1981- nagegaan in hoeverre buiten Europa geboren kinderen, jonger dan 18 maanden, die in Nederland werden opgenomen in de gemeentelijke persoonsregisters zonder dat tegelijkertijd óók de ouders werden opgenomen (derhalve mogelijk voor adoptie bestemde kinderen), in principe legaal geadopteerd konden worden dan wel op andere wijze legaal in Nederland aanwezig waren.

Volgens opgave van de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters kwamen in 1980 en 1981 in totaal 1821 kinderen als bovenvermeld Nederland binnen. Deze 1821 kinderen zijn afkomstig uit 39 niet-europese landen en wonen thans verspreid over 502 nederlandse gemeenten.

De betreffende 502 nederlandse gemeenten werden aangeschreven teneinde vast te kunnen stellen wie (pleeg)ouders van de 1821 kinderen zijn. Vervolgens werd door de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie nagegaan of, en zo ja, wanneer aan deze (pleeg)ouders een beginseltoestemming werd afgegeven.

T.a.v. de overigen werd via de Directie Vreemdelingenzaken van het Ministerie van Justitie, de gemeentelijke persoonsregisters en de plaatselijke vreemdelingendienst van de politie nagegaan of er sprake is van een andere legale reden van verblijf, b.v. in het kader van de gezinshereniging.

In de 100 gevallen die daarna overbleven is vermoedelijk sprake van illegale praktijken. T.a.v. de uit Brazilië afkomstige kinderen werd -zoals bovenvermeld- tevens onderzocht of er mogelijk sprake is van verduistering van staat.

Zie tabel B

Opmerkingen

De mogelijkheid bestaat dat er meer buitenlandse kinderen op illegale wijze naar

Nederland werden overgebracht, doch dat door de betreffende echtparen vooralsnog -i.v.m. mogelijke angst voor ontdekking- geen actie werd ondernomen deze kinderen te doen opnemen in de gemeentelijke persoonsregisters. Deze gevallen zijn derhalve niet op te sporen.

Ook de resultaten van het onderzoek betreffende de 1821 kinderen dragen een indikatief karakter daar het onderzoeksteam uitsluitend kon beschikken over de registratiegegevens van de jaren 1980 en 1981 én i.v.m. tijdsduur en omvang van het onderzoek gekozen moest worden voor de vrij willekeurige leeftijdsgrens van 18 maanden. Om dezelfde redenen werd het onderzoek beperkt tot kinderen afkomstig uit 39 niet-europese landen.

Tabel C (18) vermeldt het aantal legale opnemingen van buitenlandse adoptief-pleegkinderen in nederlandse pleeggezinnen over de jaren 1980 en 1981. Het verschil in aantallen vermeld in de tabellen B en C is te wijten aan het feit dat tabel B uitsluitend betrekking heeft op adoptief-pleegkinderen beneden de leeftijd van 18 maanden, terwijl tabel C voor het overgrote deel betrekking heeft op adoptief-pleegkinderen beneden de leeftijd van zes jaren.

Overige activiteiten van het onderzoeksteam

- In opdracht van 10.2.e reisden twee leden van het onderzoeksteam in januari 1982 naar Hamburg in West-Duitsland, i.v.m. berichten dat een aantal nederlandse bemiddelingsburo's tegen aanzienlijke geldbedragen aspirant-pleegouders in West-Duitsland zouden hebben voorzien van pasgeboren baby's afkomstig uit niet-europese landen. Er werden besprekingen gevoerd met de politie in Hamburg, de Inspectie van de Bevolkingsregisters en de adoptie-autoriteiten van vier west-duitse deelstaten, waarover werd gerapporteerd aan 10.2.e
- In november 1982 verschenen in Peru in een landelijk dagblad berichten over een peruaanse organisatie die op grote schaal baby's zou verkopen aan europese echtparen. Een nederlandse vrouw zou deel uit maken van deze organisatie met mogelijke vertakkingen naar Frankrijk en Nederland. Op verzoek van Interpol Frankrijk en Interpol Peru werd door het onderzoeksteam onderzoek verricht naar baby's die mogelijk via de genoemde organisatie naar Nederland werden overgebracht. Drie peruaanse kinderen konden worden opgespoord. M.b.t. dit onderzoek werd gerapporteerd aan 10.2.e
- Op verzoek van de leiding van het onderzoeksteam werd door het hoofd van Interpol Nederland het landelijke onderzoek naar illegale praktijken rond interlandelijk adoptie, onder de aandacht gebracht van de deelnemers aan het regionaal Interpol-overleg in april 1982 te Frankrijk en gedurende het internationaal Interpol-overleg in oktober 1982 te Spanje.

- In het kader van informatie-uitwisseling over onderzoeken betreffende illegale adoptiepraktijken werden door het onderzoeksteam contacten onderhouden met Interpol-afdelingen in Thailand, Groot-Brittannië, West-Duitsland, Indonesië en Spanje.

Voorontwerp van wet m.b.t. interlandelijke adoptie (19)

Onlangs zond de huidige Staatssecretaris van Justitie mevr. mr. V.N.M. Korte Van Hemel een voorontwerp van wet betreffende interlandelijke adoptie voor advies naar het College van Advies voor de Kinderbescherming (20). Het voorontwerp beoogt de voorwaarden te scheppen voor zorgvuldig handelen van allen die bij de voorbereiding van interlandelijke adoptie betrokken zijn (21).

Globale inhoud van het voorontwerp van wet

Volgens het voorontwerp dient het opnemen van een buitenlands adoptief-pleegkind als volgt te verlopen.

Adspirant-pleegouders (in principe jonger dan 40 jaar) dienen bij de Minister van Justitie een verzoek tot afgifte van een beginseltoestemming in. De Raad voor de Kinderbescherming stelt een onderzoek in en adviseert de Minister. De Minister beslist over de beginseltoestemming, die drie jaar geldig blijft. Een eventuele afwijzing wordt eerst aan de Advieskommissie Buitenlandse Pleegkinderen (22) voorgelegd.

Het aanvragen en verkrijgen van een beginseltoestemming gaat adspirant-pleegouders geld kosten. In de uitvoeringsbepalingen worden aan een op te nemen kind eisen gesteld betreffende leeftijd, medische toestand, de voorbereiding en de overkomst, de wijze van afstand door de natuurlijke ouders.

Bemiddeling inzake interlandelijke adoptie mag alleen gebeuren door buro's, die door het Ministerie van Justitie erkend zijn. Winstbejag is niet toegestaan. Het belang van het kind dient bij de bemiddeling voorop te staan. Bemiddelingsburo's mogen elkaar in de derde-wereldlanden niet bekonkurreren. Bemiddeling dient in het algemeen te gebeuren in volgorde van binnenkomst van een verzoek bij het bemiddelingsburo.

Een landelijke organisatie, waarin alle bemiddelingsburo's zijn vertegenwoordigd, beheert een centrale wachtlijst; deze organisatie geeft ook voorlichting.

Nieuw in het voorontwerp van wet is de strafbaarstelling van:

- I het zonder beginseltoestemming opnemen van een buitenlands pleegkind (artikel 6, lid 1, juncto artikel 46)
- II het zonder vergunning bemiddelen inzake de opneming van een buitenlands pleegkind (artikel 15 juncto artikel 46)
- III het als vergunninghouder bemiddelen t.b.v. adspirant-pleegouders die niet de beschikking hebben over een beginseltoestemming (artikel 21, lid 1, juncto artikel 46)